

Í dag

SPJADING OG SAMVINNA Í VESTURHEIMINUM. HVORJAR ERU TÆR YMISKU SAMGONGURNAR

YMISKAR eru samgongurnar í Vesturheiminum — best kendar undir ymiskum stýttum sum NATO, OECD o. fl. Sjálfvan hefur verið talað um samvinnu sum á okkara dögum; men sjáldan man skilnaðurin hava verið stórrir enn júst nú. Vit skulu her nevna tær best kendu samgongurnar, og hvort lond, ið eru uppi í teimum ymisku samgongunum.

OECD — er hin størsta av samgongunum og merkir »Samgongan fyri fíggarligum samarbeiði og menning». Uppi í hesi samgongu eru: Bretland, Írland, Ísland, Noreg, Svøríki, Danmark Vesturtýskland, Eysturriki, Sveits, Holland, Belgia, Luxemburg, Frankaríki, Spania, Portugal, Italia, Grikkaland, Týrkíi, USA og Kanada.

EFTA — Europeiska frihandils-samgongan; »tey sjey»: Bretland, Noreg, Svøríki, Danmark, Eysturriki, Sveits og Portugal

EEC — Europeiska fíggarliga samgonga ella felagsmarknaðurin, eisini nevnt »tey seks»: Vesturtýskland, Holland, Belgia, Luxemburg, Frankaríki, Italia og Grikkaland.

NATO — Norðuratlantiska verjusaingongan: Bretland, Ísland, Noreg, Danmark Vesturtýskland, Holland, Belgia, Luxemburg, Frankaríki, Portugal, Italia, Grikkaland, Týrkíi, USA og Kanada.

WEU — Vestureuropeiska verjusaingongan: Bretland, Vesturtýskland, Holland, Belgia, Luxemburg, Frankaríki og Italia

RISARADARI Í GRØNLANDI

Sum eitt líð í radarávaringartenastuni hava Amerikumenn tikið nýggjan risaradara í bruk í Grønlandi. Hann ber navnð Dye 1. (T.d. ber radarin á Keflavík stóðini í Íslandi navnð Dye 5.) Hann liggur ovast á fjallinum Qaqatoqap nærhendis Holsteinsborg.

Radarstøðin verður mannað við 60 teknikarum frá amerikanska felagnum Standard Electric og danska dótturfelagnum. Vegurin til stóðina er 27 km langur og hefur kostað 1300 kr. meturin ella í alt 35 milj. kr. Ætlanin er kortini, at hann einans skal brúkast einaferð um árið at flyta úterð eftir. Oljan verður pumpað til stóðina gjøgnum oljuleiðing fram við vegnum.

5000 kvinnur í Bretlandi hava í skrivið biðið um at fáa mannfólk sum jarðamóður ella rættari sagt jarðafedrar, tá hesar halda, at menn vildu verið meira samkenslusamir og lagaligir. Serstakliga jarðamóður eru av teirri áskoðan, at menn ikki duga til hetta starvið, fyrst og fremst tí teir eru so dirvislittir.

SOSIALURIN Viðmerkingar

Tryggingarsambandið

Fyri stuttum hevði Hákon Djurhuus, lótingsmaður, grein í Dagblaðnum, har hann rósti Tryggingarsambandinum almikið og segði hetta tiltak vera eitt stórt bragd, ið hevði verið landinum til miklan frama.

»Tað er Guds barn, ið batnare verður tikið til, soleiðis eisini við fólkaflokkssmonnum, sum bardust sum úlvar á skógsmóti, at landið yvirtók tryggingina og stovnaði »Tryggingarsambandið FØROYAR». ...

Tað var í 1940, at javnaðarflokkurin reisti málid um yvirtøku av tryggingini. Málið varð samtykt av javnaðar-, sambands- og sjálfstýrismonnum.

I álitinum siga fólkaflokksmenn: »... av teimum upplýsingum, sum eru komnir fram í nevndini og á fundi við tryggingarmenn, kann tað bert sigast, at ein einkarrettur vil fáa ógvuliga litlan týðning ...»

»MINNILUTIN KANN TI IKKI GANGA VIÐ TIL TAÐ UPPSKÓT, SUM MEIRALUTIN SETUR FRAM ...»

Hetta var stóða fólkaflokksins í 1940 og í 1942 kom sami flokkur við uppskotið um at skjóta út tíðarskeiðið, ið ásett var at byrja tryggingarviðtíð.

Brøva til Sosialin

Heimastýrislógin

Tá ið tað í 14. september nærum dagliga verður skrivað um heimastýrislógina, hesa miklu »ófrælsisloge», sum teir

rópa hana, so er hartil at viðmerkja, at tjóðveldismenn hava verið fúsir til at víðurkent hana m.a. ta ferðina, tá teir søgdu seg til reiðar at fara uppi eina landstýrissamgongu við javnaðar-, sambands- og fólkaflokkssmonnum, treytað av at Kr. Djurhuus gjørdist lógmaður.

Besta prógvioð fyri teirra víðurkenning av heimastýrislógini finna vit í 14. september, tá blaðið hin 27. nov. 1958 skriv ar:

»Eyðvitað er heimastýrislógin veruleiki. Tað er fjákut at tosa annað. Hann er javngóður veruleiki og Føroya lóting, teir ymisku politisku flokkarnir ella hvat tað nú er, ið vit nevna.»

Ein betri víðurkenning er vallað hugsandi, og tí verður tað 14. september til fánýtis at koma við undanberingum, tá ið tað hóskar teimum best.

polit.

adri Siga

Dimmaketting skrivir í sambandi við, at andstöðublaðini hava gjørt almikið burtur úr tíðindunum um, at teir skulu byggja betri barakkir til manningina á Færoernes marinedistrikt:

»Der var utvivlsomt nogle, der nærede det forfængelige hab, at militærhysteriet havde nået sit højdepunkt i tiden omkring sidste folketingsvalg, da den såkaldte atom-liste blev fejlet til side af de færøske vælgere. Det skulle ikke blive tilfældet. For med blot et minimum af kendskab til den særlige mentalitet, der kendetegner kredsen omkring militær-forskrækkere, kan det ikke undre nogen, at man fra den kant fremtræder med alle uhyrlighederne — den lille, hjemlige »kolde krig» skal holdes i gang for

enhver pris, uden småligt hensyn til midlerne.»

veitst tú

AT fólkaflokksmenn-sambært Dagblaðið — ikki kundu fremja loysingina í 1946, tí sum teir siga: »Við kunningerðini var truplari at ganga regluliga fram, tí galdandi reglugerð segði, at kunningerin skuldi setast í Dimmaketting og (haldið tykkum!) HAR FEKST IKKI INNVIST.»

AT tað ongastaðni finnst so nógv sløg av blómum í Indiu — heili 15.000

mótvegis Europa við bara 10.000.

AT makrelurin hevur heitast blóð av øllum fiskum, tá hansara rovdjórallyndi ger, at vøddarnir eru virksamari enn hjá øðrum fiskum.

AT hægstu træ í heiminum, er eitt gummitræ, ið veksur í Australi; tað verður upp í 120 metrar høgt.

AT týskur professari er komnir til tað úrslit, at tónlistamenn eru teir, ið best bera hárið.

AT harmonikkann er eitt av teimum nýggjastu tónleikatólunum; hon varð av fyrsta sinni roynd av einum Wienermanni við navninum Damian.

AT tað er farin 250 ár, síðan tað á fyrsta sinni eydnaðist at gera postalin í Europu.

Angola-stjórn í Moskva

Russar hava bjóað uppreisnarmonnum í Angola at skipa stjórn við fyrilils sær í Moskva, tá tað er líkt til, at Salazar-stjórnin í Portugal um ikki langa tíð verður neydd til at lata Angola fáa sjálfstýri.

Nú regntíðin fer at vera av og terrin kemur, vænta menn, at bardagin millum portugisar og uppreisnarmenn í Angola, rættuliga fer at vinda uppá seg. Higar til meina menn, at portugisar hava gjørt av við 25.000 — 50.000 innføddar. Flótt arfólkið streymar um markið til Kongo, hagar tað nú eru komnir 68.000 Angolabúgar. 200 fara um markið hvønn dag, harav helmingurin eru børn.

ey Qad

14. mai 1957 skrivaði 14. september í sambandi við fólkatingsvalið, ið tá fór fram:

»Við sannan føroyskan politikk hevur hetta einki at gera. Hetta er einki uttan gamalur amtspolitikkur. Hann hevur einki føroyskt grundarlag undir sær, men hongur í tí ófrælsisskipan, ið landið hevur — og sum allir hesir flokkar víðurkenna...»

Seinri, til hetta sama valið, bað 14. sept. fólk fara á val og velja mann á danska fólkatingið.

Hvør hevur sína framtíð

at gleða seg til -
at stúra fyrri -
at tryggja -

Snúgvíð tygum til ein HAFNIAMANN

Tryggingarsambandið
FØROYAR
Tórshavn, Tlf. 1090.

Umsjónarmaður:
JOHN SIVERTSEN
í Kristnastovu, Tlf. 1721

HAFNIA
FORSIKRING

Veruleiki!

TAÐ ER VERULEIKI
AT vit við fólkapensjónini, avlamspensjónini, einkipensjónini og almennu forsorgarlógini hava skapað landsins ibúgvum stórra tryggleika enn nakrantíð áður. Soleiðis verður m.a. sagt í endamálsgrein forsorgarlógarinnar: ...

»Hitt almenna hevur skyldu til at veita øllum hjál, sum ikki eru før fyri at útvega sær og sínum tað neyðuga til livsins upphald...»

MÁLID. Í einum nýtkomnum ítróttablaði í Klakksvík verður mælt ungdominum til áráði og vilja at fremja góð til tók. M.a. verður sagt:

»Spennið upp um og fram um hetta, bert at gerast trælir av tí sjálviska, ið litrar av stási, góðgæti og øllum tí ið gerst vanabundið eftir dagligum meti, mált í málibandi ella krónuvirði. Vit menniskju mega eiga í okkum eina tráan, ein dreym, ið innast inni fær okkum at leita og søkja til mál, ið bera upp um alt tað sjággundað. Tað er ikki av berari tilvil, at ungdoms- og menniskjavinurin Grundtvig sál sigur:

»At ein ungdomur eigur at drøyma vakurt, og at ein ungdomur eigur at seta sær høg mál.»

Manget

DEYÐADÓMDIR. 3 generalar, teirra millum hin kendi Salan, generalur, og 5 oberstar, ið tóku lut í april-uppreisrinum í Algeir, eru dømdir til deyða. Teir deyðadømdu flyddu allir aftaná uppreisurin, og eingin er enn afturfunnin.

LESNAÐUR. Tá ið Eichmann rættargongdin byrjaði í Ísrael var tað ein bók handlar í Berlin sum setti fram ymiskar bókur um Eichmann-málið, týsku fangatppini undir heimsbardaganum, jødaforlygilsini o.t. Við tí skili mátti hann taka bókurnar aftur aftur sýnisglugganum; eingin varð keypt.

Amerikanskur byggmeisteri sigur frá, at hann hevur í boði at gera eitt risahvølv, 250—300 m í diameter, sum skal rúma 100.000 áskoðarum til olympiadan í Tokio í 1964.